

Bouwen op vertrouwen.

Onze keuzes voor een
fatsoenlijk Olst-Wijhe

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2026

Visie en waardegedreven uitgangspunten CDA

Visie

CDA Olst-Wijhe baseert haar dagelijkse politieke handelen op een duidelijke visie en vaste uitgangspunten. Wij geloven dat ieder mens van waarde is en pas echt tot zijn recht komt in verbinding met anderen. Mensen bloeien in gezinnen, buurten, verenigingen en dorpen waar zij zich gezien en gesteund voelen. Gezondheid en welbevinden betekenen voor ons meer dan niet ziek zijn: het gaat om meedoen, zingeving, veerkracht en de ruimte om zelf keuzes te maken.

Wij willen een partij zijn die mensen met elkaar verbindt. Wij staan voor een inclusieve samenleving waarin niemand er alleen voor staat en waarin mensen naar elkaar omzien. Die samenleving vraagt om ieders inzet en verantwoordelijkheid. Als christendemocratische partij laten wij ons daarbij inspireren door de christelijk-sociale traditie, als blijvende bron van naastenliefde, zingeving en zorg voor elkaar en voor toekomstige generaties.

Uitgangspunten

Onze waardegedreven uitgangspunten zijn:

1. Gespreide verantwoordelijkheid: politiek begint bij de samenleving zelf. Initiatieven van inwoners verdienen vertrouwen en ruimte. De overheid ondersteunt waar nodig en laat los waar het kan. Markt en overheid zijn dienend aan de samenleving.
2. Solidariteit: betekent dat we omzien naar elkaar, juist naar wie het moeilijk heeft. We dragen samen verantwoordelijkheid voor bestaanszekerheid, gezondheid en gelijke kansen.
3. Publieke gerechtigheid: de overheid moet betrouwbaar, integer en rechtvaardig zijn. Zij beschermt grondrechten, bestrijdt onrecht en zorgt voor gelijke toegang tot voorzieningen.
4. Rentmeesterschap: wij dragen zorg voor natuur, cultuur en landschap die we hebben ontvangen en doorgeven. Dat vraagt om duurzaamheid, innovatie en zorgvuldig omgaan met gemeenschapsgeld.

Mooie begrippen, maar wat betekenen zij in de praktijk? In dit verkiezingsprogramma laten wij zien hoe deze waarden richting geven aan concrete keuzes.

Inhoudsopgave

Visie en waardegedreven uitgangspunten CDA	1
<i>Visie.....</i>	<i>1</i>
<i>Uitgangspunten</i>	<i>1</i>
Inleiding.....	4
1. Wonen en leefomgeving: gezonde en verbonden dorpen.....	4
1.1 <i>Wonen in dorpen en kernen.....</i>	<i>5</i>
1.2 <i>Verkeer, mobiliteit en openbaar vervoer</i>	<i>6</i>
2. Gezondheid en preventie: samen werken aan veerkracht	6
2.1 <i>Gezondheid en preventie</i>	<i>6</i>
2.2 <i>Eenzaamheid en sociale verbondenheid</i>	<i>8</i>
3. Zorg en welzijn.....	9
3.1 <i>Participatie en sociale verbondenheid: iedereen doet mee!</i>	<i>10</i>
3.2 <i>Preventie en vroegtijdige ondersteuning voor een betaalbare zorg</i>	<i>11</i>
3.3 <i>Kinderen en jongeren: een goede start</i>	<i>12</i>
3.4 <i>Vitaliteit en ouderenzorg</i>	<i>13</i>
3.5 <i>Mantelzorg.....</i>	<i>13</i>
4. Onderwijs en ontwikkeling: ieder kind telt.....	14
4.1 <i>Brede ontwikkeling</i>	<i>14</i>
4.2 <i>Aandacht voor thuiszitters en schoolverzuim</i>	<i>15</i>
4.3 <i>Een veilige leer- en leefomgeving</i>	<i>15</i>
4.4 <i>Specifieke aandacht voor laaggeletterdheid.....</i>	<i>16</i>
4.5 <i>Aandacht voor cultuur en culturele vorming.....</i>	<i>16</i>
5. Toekomstvisie: een gezonde leefomgeving voor iedereen	17
5.1 <i>Evenwichtige ontwikkeling van het buitengebied.....</i>	<i>17</i>
5.2 <i>Vitale kernen, verenigingen en gemeenschappen</i>	<i>18</i>
5.3 <i>Versterking kernkwaliteiten</i>	<i>18</i>
5.4 <i>Levendige en veilige kernen</i>	<i>18</i>
6. Veiligheid en weerbaarheid	19
6.1 <i>Veiligheid en bescherming van vrouwen en meisjes</i>	<i>19</i>
6.2 <i>Aanpak van high impact crime en ondermijning</i>	<i>19</i>
6.3 <i>Weerbaarheid in een onzekere wereld</i>	<i>19</i>
7. Duurzame samenleving: zorgvuldig en samen	19
7.1 <i>Integrale aanpak duurzaamheid.....</i>	<i>20</i>

7.2 Warmtetransitie.....	21
7.3 Energietransitie: samen, zorgvuldig en met draagvlak.....	21
7.4 Kleinschalige energieopwekking als basis.....	21
7.5 Grootschalige energieopwekking alleen met draagvlak.....	21
7.6 Windturbines: duurzame energie zonder gezondheidsrisico's.....	22
7.7 Vliegveld Teuge en Lelystad Airport: gezondheid en leefomgeving voorop.....	23
8. Economie	23
8.1 Ondernemersklimaat	23
8.2 Werkgelegenheid	24
8.3 Agrarische sector	24
9. Sport, recreatie en cultuur en Ontmoeting: hart van de gemeenschap	25
9.1 Sport en bewegen: gezond, verbindend en voor iedereen	25
9.2 Een gezonde leefomgeving in alle kernen	26
9.3 Cultuurhistorisch erfgoed: bewaren, beleefbaar maken en verbinden	27
9.4 Kunst en cultuur	27
9.5 Recreatie: genieten van rust, ruimte en natuur	28
10. Dienstbare overheid.....	28
10.1 Bestuur en financiën	29
10.2 Inwonersparticipatie	29
10.3 Dienstverlening	30

Inleiding

Olst-Wijhe is een prachtige gemeente om te wonen, te werken en vrije tijd door te brengen. Een gemeente met veel groen, veel ruimte en goede voorzieningen. Dat willen wij niet alleen voor onszelf houden, maar ook voor onze kinderen en de generaties na ons. Daar ligt een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Het gaat om de toekomst van iedereen. Dat betekent ook dat wij onze inwoners serieus nemen. Zij praten mee en hun inbreng wordt meegewogen bij de besluitvorming. Betrokkenheid en wederzijds vertrouwen zijn daarvoor de basis. Gezondheid, welzijn en verbondenheid vormen hierbij het fundament: mensen moeten zich gezien voelen, van betekenis kunnen zijn en regie ervaren over hun eigen leven. Wij zetten ons in voor een samenleving waarin:

- Mensen naar elkaar omzien;
- Initiatieven van inwoners de ruimte krijgen;
- Verschillen worden overbrugd;
- We zorgvuldig omgaan met mens, natuur en gemeenschapsgeld.

Daarbij hoort volgens CDA Olst-Wijhe een gemeente die luistert, ondersteunt en mensen met elkaar verbindt. Gezondheid, welzijn, leefbaarheid en draagvlak wegen altijd mee bij beslissingen.

Sterke gemeenschappen ontstaan waar ruimte is voor initiatief, nabijheid en vertrouwen. Groen, natuur en cultuurhistorisch landschap spelen hierbij een belangrijke rol. Ze dragen bij aan ontspanning, beweging, ontmoeting en identiteit, en versterken zowel gezondheid als leefbaarheid. Zo bouwen wij aan een sociaal, gezond en toekomstbestendig Olst-Wijhe.

CDA Olst-Wijhe wil, als lokale politieke partij, samen met de inwoners oplossingen bedenken voor de problemen en uitdagingen. Het CDA is een partij van de samenleving. De gemeente is bij uitstek de plek om zo'n samenleving vorm te geven. Dichtbij en betrokken bij de lokale gemeenschap. Dit kan alleen als iedereen in een vroeg stadium kan meepraten en echt wordt geluisterd. Het vraagt een omslag in denken, niet alleen van de politiek, maar ook van de burgers. De politiek moet daarin het goede voorbeeld geven. Samenleven, samen zorgen en samen vooruit vraagt een bewuste en betrokken bijdrage van iedereen.

1. Wonen en leefomgeving: gezonde en verbonden dorpen

Gezonde dorpen zijn aantrekkelijk, groen en sociaal verbonden. Bij alle keuzes over wonen en de openbare ruimte wegen wij gezondheid, leefbaarheid en sociale samenhang mee. Gemengde buurten, voldoende groen en betrokken inwoners zorgen voor prettig wonen voor jong en oud.

Starters hebben moeite een passende woning te vinden en ouderen wonen langer zelfstandig. Daarom zetten wij in op voldoende betaalbare en levensloopbestendige woningen, passend bij iedere levensfase. Bij nieuwbouw kijken wij standaard naar groen, ontmoetingsplekken, voorzieningen en beweegmogelijkheden.

Onze inzet:

- Gezondheid, leefbaarheid en sociale samenhang zijn vaste onderdelen bij keuzes over wonen en openbare ruimte.
- Sterke, gemengde buurten waarin verschillende generaties samenleven.
- Groen, speel- en ontmoetingsplekken als basis voor welzijn, beweging en sociale verbinding.
- Voldoende betaalbare woningen voor starters, gezinnen en senioren.
- Levensloopbestendig bouwen voor mensen met een (toenemende) beperking.
- Ruimte voor lokale initiatieven en innovatieve woonvormen zoals CPO-projecten (Collectief particulier opdrachtgeverschap) en tiny houses.
- Energieneutraal en circulair bouwen met biobased materialen waar mogelijk.
- Klimaatadaptieve en veilige locaties, ook langs de IJssel.
- Ondersteuning van inwoners via energieloket, energiecoaches en startersleningen.
- Regie op woonkwaliteit, bereikbaarheid, voorzieningen en grondbeleid.
- Prestatieafspraken met woningcorporaties periodiek evalueren en aanscherpen.

Onze doelen:

- 150 woningen per jaar realiseren passend bij groei en behoefte.
- Minimaal 30% van nieuwbouw sociale huurwoningen.
- Jaarlijks extra starterswoningen in huur en koop.
- Alle nieuwbouw levensloopbestendig; ruimte voor lokale en innovatieve woonvormen.
- Inwoners van Olst-Wijhe krijgen waar mogelijk voorrang bij toewijzing.
- Circulair en energieneutraal bouwen in minstens 50% van de projecten; alle nieuwbouw in 2030 energieneutraal.

Zo zorgen we voor gezonde, groene en verbonden dorpen waarin iedereen, in elke levensfase, prettig en toekomstbestendig kan wonen.

1.1 Wonen in dorpen en kernen

Extra woningen zijn nodig om dorpsgemeenschappen leefbaar te houden. Wij zetten in op inbreiding boven uitbreiding, waarbij het karakter van dorpen behouden blijft. In buurtschappen hebben eigen inwoners voorrang, wat sociale cohesie versterkt.

Onze inzet:

- Behoud en versterking van leefbare dorpen.
- Flexibele woningvormen via splitsing, aanbouw of kleinere nieuwbouw.
- Groen, speelvriendelijke en veilige woonomgeving.
- Betaalbaar en duurzaam bouwen met rood-voor-rood projecten.

Onze doelen:

- Nieuwe woningen vooral in dorpen met duidelijke behoefte.
- Minimaal 50% van nieuwbouw in kleine kernen voor eigen inwoners.
- Alle nieuwbouw voldoet aan groene en duurzame richtlijnen.
- Extra wooneenheden via splitsing, aanbouw of aanpassing realiseren.

Zo bouwen we aan dorpen die groeien waar het nodig is, met behoud van hun eigen karakter en gemeenschap.

1.2 Verkeer, mobiliteit en openbaar vervoer

Veilig, toegankelijk en duurzaam verkeer versterkt leefbaarheid en participatie. Openbaar vervoer, zoals intercitystations Olst en Wijhe, vormt een belangrijke ruggengraat. Fietsen is gezond en efficiënt; de deeleconomie van fietsen, scooters en auto's draagt bij aan duurzame mobiliteit.

Onze inzet:

- Behoud en verbetering van openbaar vervoer, inclusief deur-tot-deur service voor ouderen en kwetsbaren.
- Veilig verkeer en veilige, fijnmazige fietspaden; aanleg van fietssnelwegen en openbare laadpalen voor e-bikes.
- Stimuleren van duurzame mobiliteit en slimme parkeeroplossingen.
- Stoepen en looproutes blijven vrij en veilig voor iedereen.

Onze doelen:

- Intercitystations behouden en bereikbaar houden.
- Veilig fietsnetwerk in alle dorpskernen, minimaal één fietssnelweg per kern.
- Voldoende openbare laadpalen voor e-bikes in alle dorpskernen.
- Minimaal 50% van nieuwe fietspaden verbreed volgens veiligheidsnormen.

Zo zorgen we voor een veilig, bereikbaar en duurzaam mobiliteitssysteem waarin iedereen kan meedoen, van jong tot oud.

2. Gezondheid en preventie: samen werken aan veerkracht

2.1 Gezondheid en preventie

Voor CDA Olst-Wijhe betekent gezondheid meer dan niet ziek zijn. Het gaat om je lichamelijk en mentaal goed voelen, mee kunnen doen in de samenleving, betekenis ervaren, sociale contacten hebben en regie houden over je eigen leven. Gezondheid vormt daarmee de basis voor kwaliteit van leven, zelfredzaamheid en veerkracht.

Gezonde inwoners kunnen actief deelnemen aan werk, vrijwilligerswerk en sociale activiteiten, wat hun welzijn én dat van de samenleving versterkt. Een gezonde gemeenschap kent meer sociale samenhang, vertrouwen en economische vitaliteit. Ongezondheid

daarentegen leidt tot minder participatie, lagere levenskwaliteit en hogere zorgkosten. Investeren in gezondheid en preventie is daarom investeren in een sterke en betaalbare samenleving, nu en in de toekomst.

Gezondheid raakt alle aspecten van het dagelijks leven, zoals wonen, werken, onderwijs, sport, mobiliteit en sociale samenhang. Een veilige en groene leefomgeving, voldoende inkomen en sterke sociale netwerken versterken gezondheid, terwijl armoede, een onveilige omgeving en eenzaamheid deze onder druk zetten. Daarom zien wij gezondheid niet als een afzonderlijk zorgthema, maar als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van inwoners, samenleving, gemeente en professionals.

Wij zetten ons in voor een integraal gezondheidsbeleid waarin participatie, leefomgeving, gedrag en vaardigheden, preventie, zorg en sociale verbinding in samenhang worden benaderd.

Onze inzet:

- Gezondheid en welzijn als leidend principe bij alle beleidskeuzes.
- Gezondheid als gezamenlijke verantwoordelijkheid van inwoners, gemeente, professionals en samenleving.
- Actieve deelname van inwoners aan werk, vrijwilligerswerk en sociale activiteiten stimuleren.
- Sociale netwerken, verenigingen en gemeenschapsinitiatieven versterken.
- Investeren in fysieke, mentale en sociale gezondheid om zelfredzaamheid en veerkracht te vergroten.
- Aandacht voor leefomgeving, armoedebestrijding, sociale cohesie en eenzaamheid.
- Interdisciplinaire teams rondom inwoners vormen.
- Samenwerking tussen beleidsdomeinen stimuleren (wonen, werk, onderwijs, sport, mobiliteit, zorg).
- Slimmer inzetten en verbinden van geldstromen.
- Effecten op gezondheid en welzijn expliciet meenemen in alle grote beleidsvoorstellen.
- Structureel integreren van gezondheid in college- en raadsvoorstellen.

Onze doelen:

- Interdisciplinaire teams voor gezondheidsbevordering actief.
- Geldstromen voor gezondheid en welzijn slimmer verbonden tussen gemeente, zorg en maatschappelijke organisaties.
- Gezondheid en welbevinden zijn een vast onderdeel van 100% van de grote beleidsvoorstellen op gebied van wonen, mobiliteit, leefomgeving en sociaal domein.
- Duidelijke indicatoren voor veerkracht, participatie en sociale cohesie beschikbaar en jaarlijks geëvalueerd.

- *Doorlopend:* Investeren in preventie en leefomgeving (groen, veiligheid, sociale netwerken) om gezondheidsverschillen te verkleinen en participatie te vergroten.

Zo maken we gezondheid tot een gedeelde verantwoordelijkheid en investeren we in een sterke, zorgzame en toekomstbestendige samenleving waarin gezondheid niet achteraf wordt gerepareerd, maar vooraf wordt versterkt, dichtbij mensen en samen met hen.

2.2 Eenzaamheid en sociale verbondenheid

Eenzaamheid is een groot en groeiend samenlevingsvraagstuk. Veel ouderen voelen zich eenzaam, maar ook onder jongeren neemt eenzaamheid toe. De oplossing ligt niet alleen in zorg, maar vooral in ontmoeting, meedoen en sterke gemeenschappen.

Wij zetten daarom in op het versterken van sociale netwerken en voorzieningen waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en naar elkaar omzien. Verenigingen, kerken, scholen, vrijwilligersinitiatieven en buurtvoorzieningen spelen hierin een cruciale rol.

CDA Olst-Wijhe maakt eenzaamheid een structureel speerpunt. We zetten in op verbinding tussen mensen, van jong tot oud, door verenigingen, kerken, scholen, dorpshuizen en vrijwilligersinitiatieven te versterken en te ondersteunen. Samenwerking met scholen en jongerenwerk zorgt dat eenzaamheid vroeg wordt gesignaleerd en aangepakt. Lokale initiatieven die ontmoeting en sociale samenhang bevorderen, worden gefaciliteerd. Zo bouwen we aan vitale kernen waar iedereen meedoet en zich verbonden voelt.

Onze inzet:

- Eenzaamheid als structureel speerpunt in het gezondheidsbeleid.
- Sociale netwerken, verenigingen, kerken, scholen, dorpshuizen en buurtinitiatieven versterken.
- Gerichtte aandacht voor kwetsbare groepen en vroegsignalering bij jongeren.
- Initiatieven van inwoners en organisaties faciliteren die ontmoeting en verbinding bevorderen.
- Behoud en versterking van bestaande sociale netwerken stimuleren.

Onze doelen:

- Inventarisatie van eenzaamheid.
- Samenwerkingsafspraken met scholen, jongerenwerk, verenigingen en kerken voor vroeg signalering en aanpak van eenzaamheid.
- Eenzaamheid structureel onderdeel van beleid, met zichtbare acties in alle dorpen.
- *Doorlopend:* Faciliteren en ondersteunen van dorpshuizen, buurtkamers en vrijwilligersinitiatieven die sociale verbinding bevorderen.

Met deze aanpak verminderen we eenzaamheid en versterken we sociale verbondenheid, zodat iedereen zich gezien, gesteund en betrokken voelt in zijn eigen dorp. Zo zorgen we

ervoor dat niemand er alleen voor staat en dat ontmoeting, meedoen en omzien naar elkaar vanzelfsprekend zijn in Olst-Wijhe.

3. Zorg en welzijn

Zorg en welzijn gaan over mensen, niet over systemen. Een veilig bestaan en bestaanszekerheid zijn essentieel voor gezondheid en welzijn. Daarom zetten wij in op het verminderen van armoede en het verkleinen van gezondheidsverschillen. Ondersteuning is gericht op het versterken van eigen kracht en sociale netwerken. Voor inwoners die dat niet zelf kunnen, is passende hulp beschikbaar.

Wij investeren in preventie, laagdrempelige ondersteuning en zorg dichtbij huis. Door samenwerking met verenigingen, vrijwilligers en informele zorgnetwerken kunnen problemen vroegtijdig worden gesignaleerd en aangepakt.

Zorg en ondersteuning moeten bijdragen aan:

- Veerkracht;
- Zelfredzaamheid;
- Sociale verbondenheid;
- Zingeving.

Preventie, vroeg signalering en maatwerk vormen hierbij de basis, zodat zorg toegankelijk blijft en mensen zo veel mogelijk mee kunnen blijven doen.

Onze inzet:

- Zorg staat in het teken van mensen, niet van systemen.
- Iedereen krijgt toegang tot ondersteuning, niemand mag buiten de boot vallen.
- Investeren in armoedebestrijding en het verkleinen van gezondheidsverschillen.
- Basisvoorzieningen en inkomen als fundament voor welzijn.
- Laagdrempelige ondersteuning en zorg dichtbij huis.
- Samenwerking met verenigingen, vrijwilligers en informele netwerken om problemen vroegtijdig te signaleren.
- Zorg en welzijn bevorderen veerkracht, zelfredzaamheid, sociale verbondenheid en zingeving.
- Maatwerk en persoonlijk contact staan centraal.
- Zorg en ondersteuning zo organiseren dat mensen actief mee kunnen blijven doen in samenleving, werk en sociale activiteiten.

Onze doelen:

- Inventarisatie armoede en gezondheidsverschillen als input voor beleid voor gerichte ondersteuning.
- Laagdrempelige zorg en preventieprogramma's beschikbaar in alle dorpen.
- Vroegsignalering via netwerken van verenigingen, vrijwilligers en informele netwerken volledig ingebed.

- Zorg en welzijn dragen aantoonbaar bij aan veerkracht, zelfredzaamheid en sociale verbondenheid.

Zo zorgen we voor zorg en welzijn die mensen versterkt in hun eigen leven, ongelijkheid verkleint en ervoor zorgt dat iedereen in Olst-Wijhe zo zelfstandig mogelijk, verbonden en met vertrouwen kan blijven meedoen.

3.1 Participatie en sociale verbondenheid: iedereen doet mee!

Wij willen dat alle inwoners zich thuis voelen in Olst-Wijhe en naar vermogen kunnen bijdragen aan de samenleving. Meedoen, betaald of onbetaald, is waardevol voor mensen zelf én voor de gemeenschap. Als meedoen niet vanzelf gaat, helpen wij om dit weer mogelijk te maken.

Wij werken aan een inclusieve samenleving waarin niemand wordt uitgesloten. Initiatieven die mensen perspectief bieden, sociale uitsluiting tegengaan en onderlinge solidariteit versterken, ondersteunen wij van harte.

Bij ondersteuning kiezen wij voor een integrale aanpak, waarbij de leefwereld van mensen centraal staat. Goede samenwerking tussen betrokken partijen is daarbij essentieel. Regels mogen hulp niet in de weg staan. Wij stimuleren innovatieve sociale initiatieven en vinden erkenning en waardering voor maatschappelijke inzet belangrijk.

Onze inzet:

- Iedereen voelt zich thuis in Olst-Wijhe en kan naar vermogen meedoen.
- Sociale uitsluiting tegengaan en onderlinge solidariteit versterken.
- Mensen helpen meedoen als dit niet vanzelf gaat.
- Leefwereld van inwoners centraal stellen bij ondersteuning.
- Regels en bureaucratie mogen participatie niet belemmeren.
- Extra aandacht voor participatie van nieuwe inwoners met een migratieachtergrond.
- Erkenning en waardering voor vrijwilligerswerk en andere vormen van bijdragen aan de gemeenschap.
- Innovatieve sociale initiatieven stimuleren.
- Re-integratie naar werk waar mogelijk, met behoud van een uitkering waar nodig.
- Lokale basisbanen bieden voor werkervaring en sociale contacten.
- Ruimte creëren om bij te verdienen naast een uitkering.

Onze doelen:

- Participatieprogramma's afgestemd op individuele mogelijkheden.
- Minimaal 50 lokale basisbanen voor inwoners in bijstand.
- Innovatieve sociale initiatieven jaarlijks geëvalueerd en ondersteund.
- *Doorlopend:* Iedereen die wil meedoen aan de samenleving krijgt de kans, met passende ondersteuning en erkenning voor inzet.

Zo bouwen we aan een inclusieve en betrokken gemeenschap waarin iedereen zich gezien voelt, naar vermogen kan meedoen en maatschappelijke inzet wordt gewaardeerd als een onmisbare kracht van Olst-Wijhe.

3.2 Preventie en vroegtijdige ondersteuning voor een betaalbare zorg

Preventie en tijdige ondersteuning voorkomen zwaardere zorg en houden het zorgstelsel betaalbaar. Persoonlijk contact is voor ons de basis van uitvoering.

Wij ontzien minima en zetten in op stimulering en re-integratie. Waar nodig blijft ondersteuning beschikbaar. De huishoudelijke hulp in de Wmo zijn er voor iedereen, waar mogelijk is CDA voor inkomensafhankelijke bijdrage. Wij kiezen voor een lokale en menselijke uitvoering van de Wmo.

Bij financiële problemen zetten wij in op preventie en vroegtijdige hulp. Initiatieven zoals *Financiën de baas* blijven wij ondersteunen. De voedselbank vervult een belangrijke rol en verdient steun zolang deze nodig is.

Onze inzet:

- Wmo-voorzieningen primair toegankelijk voor mensen die ze nodig hebben,
- Snelle en zorgvuldige afhandeling van aanvragen; persoonlijk contact als uitgangspunt.
- Vroegsignalering van schulden onder meer via scholen, huisartsen en woningcorporaties; ondersteuning van de voedselbank.
- Investeren in preventie en tijdige ondersteuning om zwaardere zorg te voorkomen.
- Persoonlijk contact als basis voor uitvoering van zorg en ondersteuning.
- Wmo en andere voorzieningen zijn voor iedereen, waar mogelijk is CDA voor inkomensafhankelijke ondersteuning.
- Lokale en menselijke uitvoering van de Wmo om maatwerk en toegankelijkheid te waarborgen.
- Invoering van een inkomenstoets voor huishoudelijke hulp waar nodig om betaalbaarheid te behouden.
- Ondersteuning van initiatieven zoals *Financiën de baas* en de voedselbank, in samenwerking met maatschappelijke partners.
- Waar mogelijk ondersteuning bieden bij werk en participatie.
- Re-integratie stimuleren, met behoud van uitkering waar nodig.
- Professionals werken vanuit het brede begrip *positieve gezondheid*.
- Integrale en menselijke benadering van zorg en welzijn, met aandacht voor veerkracht, zelfredzaamheid en sociale verbondenheid.

Onze doelen:

- Snelle en zorgvuldige afhandeling van alle Wmo-aanvragen; persoonlijk contact wordt standaard.

- Structurele vroegsignalering van financiële problemen via scholen, huisartsen en woningcorporaties.
- Alle Wmo- en jeugdzorgprofessionals voeren gesprekken vanuit het brede begrip positieve gezondheid en werken volgens deze uitgangspunten.
- *Doorlopend:* Ondersteuning van *Financiën de Baas*, de voedselbank en andere lokale initiatieven voor financiële zelfredzaamheid blijft gegarandeerd.

Zo zorgen we ervoor dat inwoners tijdig de juiste ondersteuning krijgen, zwaardere zorg wordt voorkomen en zorg en welzijn menselijk, toegankelijk en betaalbaar blijven voor wie dat het meest nodig heeft.

3.3 Kinderen en jongeren: een goede start

Elk kind verdient een veilige en gezonde start. Wij zetten in op preventie, veilige scholen, taalontwikkeling, cultuur en mentale gezondheid. Goede samenwerking tussen scholen, ouders, jongerenwerk, CJG (Centrum voor Jeugd en Gezin), huisartsen en welzijnsorganisaties is daarbij onmisbaar.

Wij maken ons zorgen over het gebruik van vapes, alcohol en drugs onder jongeren. Vroegsignalering, samenwerking en ruimte voor professionals zijn daarom essentieel. Gezinscoaches en het CJG spelen een belangrijke rol in het voorkomen van zwaardere jeugdzorg.

Jeugdzorg moet passend zijn: licht waar het kan, specialistisch waar het moet. Regels en financiering mogen daarbij geen belemmering vormen. Wij staan voor inkomensafhankelijke bijdragen in de jeugdzorg.

Onze inzet:

- Versterking van preventie en vroegsignalering op scholen en bij organisaties.
- Aandacht voor gezonde leefstijl en mentale gezondheid
- Risicogedrag (vapes, alcohol, drugs) actief aanpakken.
- Passende jeugdzorg: licht waar mogelijk, specialistisch waar nodig.
- Voldoende regionaal aanbod, zodat hulp dichtbij is;
- Minder bureaucratie en meer ruimte voor professionals;
- Maatwerk en goede samenwerking tussen alle betrokken partijen.

Onze doelen:

- Preventie- en vroegsignalering-trajecten overal ingevoerd.
- Regionale jeugdzorg dichtbij beschikbaar.
- Risicogedrag onder jongeren actief gemonitord.
- Passende jeugdzorg volledig operationeel met minimale bureaucratie.

Zo geven we kinderen en jongeren in Olst-Wijhe een veilige, gezonde en kansrijke start, met tijdige ondersteuning, passende zorg en ruimte om zich te ontwikkelen tot veerkrachtige volwassenen.

3.4 Vitaliteit en ouderenzorg

Veel senioren leveren een waardevolle bijdrage aan de samenleving, bijvoorbeeld via vrijwilligerswerk, mantelzorg en verenigingen. Tegelijkertijd zijn er ouderen die ondersteuning en zorg nodig hebben. Goede ouderenzorg sluit aan bij de persoonlijke situatie, versterkt de eigen kracht en zet in op preventie, zodat mensen zo lang mogelijk gezond, zelfstandig en verbonden kunnen blijven wonen.

Een seniorvriendelijke leefomgeving is daarbij essentieel. Veilige en toegankelijke openbare ruimte, voldoende rustplekken en goed openbaar vervoer maken het mogelijk om mee te blijven doen en sociale contacten te onderhouden.

Onze inzet:

- Stimuleren van beweging, ontmoeting en preventie, met aandacht voor zowel fysieke als mentale gezondheid.
- Senioren blijven betrokken bij vrijwilligerswerk, verenigingen en maatschappelijke initiatieven.
- Openbare ruimte en voorzieningen zijn veilig, toegankelijk en uitnodigend voor ouderen.
- Persoonlijke aandacht en maatwerk, afgestemd op de situatie en wensen van de oudere.
- Structureel overleg en betrokkenheid bij beleid en uitvoering.

Onze doelen:

- Preventieve activiteiten voor ouderen in alle kernen beschikbaar.
- Verbeterde seniorvriendelijke voorzieningen in alle dorpen, zoals veilige trottoirs, voldoende bankjes en toegankelijke looproutes.
- Structureel overleg met ouderenorganisaties is ingericht en vast onderdeel van gemeentelijk beleid.
- Zorg en ondersteuning voor ouderen wordt in 100% van de gevallen geleverd met maatwerk en persoonlijke afstemming, volgens de uitgangspunten van positieve gezondheid.

Zo zorgen we ervoor dat ouderen in Olst-Wijhe vitaal, betrokken en zo zelfstandig mogelijk kunnen blijven leven, met zorg en ondersteuning die aansluit bij hun wensen en met ruimte om van blijvende betekenis te zijn voor de gemeenschap.

3.5 Mantelzorg

Mantelzorgers zijn onmisbaar en van grote waarde voor onze samenleving. Hun inzet vraagt veel en mag niet vanzelfsprekend worden gevonden. Goede mantelzorgondersteuning houdt rekening met de draagkracht van mantelzorgers en biedt tijdig hulp, zodat zij hun zorgtaken kunnen volhouden zonder overbelasting. Voldoende dagopvang en respijtzorg zijn daarbij essentieel, net als praktische ondersteuning en erkenning.

Onze inzet:

- Aandacht voor draagkracht, balans en persoonlijke situatie van de mantelzorger.
- Voldoende en toegankelijk aanbod om mantelzorgers tijdelijk te ontlasten.
- Hulp bij administratie, regelzaken en wegwijs maken in zorg en voorzieningen.
- Tijdige signalering en ondersteuning in samenwerking met scholen en jeugdorganisaties.
- Mantelzorg/Familie woningen mogelijk maken op een centrale plek in het dorp of op een ander erf.

Onze doelen:

- Mantelzorgondersteuning laagdrempelig en vindbaar.
- Voldoende dagopvang en respijtzorg in alle kernen.
- Jonge mantelzorgers actief gesignaleerd en ondersteund.
- Bij alle gemeentelijke besluiten aangaande zorg en welzijn rekening met draagkracht mantelzorgers.
- *Doorlopend:* Mantelzorgwoningen worden mogelijk gemaakt waar dit bijdraagt aan zorg, leefbaarheid en kwaliteit van wonen.

Zo zorgen we ervoor dat mantelzorgers zich gezien, gesteund en gewaardeerd voelen, hun zorgtaken met vertrouwen kunnen blijven vervullen en zorg en wonen in Olst-Wijhe op een menselijke en houdbare manier samengaan.

4. Onderwijs en ontwikkeling: ieder kind telt

Onderwijs legt de basis voor de toekomst van kinderen en jongeren. CDA Olst-Wijhe zet in op brede ontwikkeling, waarin kennis, vorming, vaardigheden én sociaal-emotionele groei hand in hand gaan. Een veilige leeromgeving, vroege aanpak van taalachterstanden en het voorkomen van schooluitval zijn essentieel.

Wij streven naar passend en kwalitatief hoogwaardig onderwijs voor zoveel mogelijk leerlingen. Digitale middelen ondersteunen waar nodig, bijvoorbeeld voor thuiszitters of kinderen met een beperking, maar fysieke ontmoeting blijft onmisbaar voor ontwikkeling, verbinding en welzijn.

4.1 Brede ontwikkeling

Cognitieve vaardigheden en praktische kennis zijn belangrijk om later volwaardig mee te doen in de samenleving. Tegelijk verdient de sociaal-emotionele ontwikkeling blijvend aandacht. De gemeente stimuleert en faciliteert hierover het gesprek tussen scholen, ouders en andere betrokkenen.

Onze inzet:

- Aandacht voor kennis, vorming, vaardigheden én sociaal-emotionele ontwikkeling.
- Gemeente als verbindende en faciliterende partner.

4.2 Aandacht voor thuiszitters en schoolverzuim

Steeds meer kinderen en jongeren zitten ongewenst thuis doordat geen passende plek binnen het onderwijssysteem wordt gevonden. CDA Olst-Wijhe vindt deze ontwikkeling zorgelijk.

Ieder kind verdient een goede start en een plek in het onderwijs. Schooluitval is onwenselijk en vraagt om extra inzet.

Wij staan voor maatwerk, een individuele benadering en creativiteit, in nauwe samenwerking met scholen, ouders en zorgpartners.

Onze inzet:

- Extra inzet op het terugdringen van schoolverzuim.
- Persoonlijke begeleiding en maatwerk voor thuiszitters.
- Doorzettingsvermogen en samenwerking om voor ieder kind een passende oplossing te vinden.

Zo zorgen we dat elk kind weer actief en met plezier naar school kan, met passende begeleiding en ondersteuning op maat, zodat geen kind onnodig achterblijft.

4.3 Een veilige leer- en leefomgeving

Kinderen en jongeren moeten zich veilig kunnen ontwikkelen. Dat geldt op school, op straat en bij verenigingen. Niemand mag worden buitengesloten. De gemeente heeft hierin een coördinerende rol en brengt scholen, gezinnen, verenigingen en andere organisaties bij elkaar.

Daarnaast draagt de gemeente samen met schoolbesturen zorg voor veilige en gezonde schoolgebouwen.

Onze inzet:

- Veiligheid op school, op straat en bij verenigingen.
- Specifieke aandacht voor sociale veiligheid, met nadruk op meisjes en vrouwen.
- Veilige schoolroutes en extra aandacht voor verkeersveiligheid rondom scholen en sportparken.
- Bij verkeersmaatregelen staat veiligheid van fietsers en voetgangers centraal, naast doorstroming.
- Gemeente als regisseur en verbinder.

Zo creëren we een veilige en gezonde leer- en leefomgeving waarin kinderen en jongeren zich vrij, beschermd en vol vertrouwen kunnen ontwikkelen.

4.4 Specifieke aandacht voor laaggeletterdheid

De afname van leesvaardigheid en de groei van laaggeletterdheid vragen om een stevige aanpak. Vroege aandacht voor taalontwikkeling is essentieel, zowel bij kinderen als bij volwassenen. Samen met scholen, GGD en andere partners zet de gemeente in op preventie en het verkleinen van achterstanden.

De bibliotheek speelt hierbij een belangrijke rol als leer- en ontmoetingsplek voor jong en oud, met aandacht voor taal, digitale vaardigheden, rekenen, het invullen van formulieren en gezondheid. De gemeente blijft deze functie ondersteunen.

Onze inzet:

- Vroegtijdige aanpak van taal- en rekenachterstanden.
- Aandacht voor laaggeletterdheid bij kinderen én volwassenen.
- Bibliotheek als leer- en ontmoetingsplek.

4.5 Aandacht voor cultuur en culturele vorming

Cultuur draagt bij aan de brede ontwikkeling van kinderen en jongeren. Door kennis te maken met verschillende culturele uitingen kunnen zij hun talenten ontdekken en hun vrije tijd op een betekenisvolle manier invullen. Zo zorgen we ervoor dat ook toekomstige generaties kunnen blijven genieten van een rijk cultureel leven.

Wij zetten daarom in op culturele vorming tot 18 jaar, met extra aandacht voor jongeren die hier thuis minder mee in aanraking komen.

Onze inzet:

- Bevorderen van cultuur en culturele vorming voor jeugd en jongeren.
- Extra aandacht voor toegankelijkheid van cultuur voor iedereen.

Onze doelen:

- Ieder kind krijgt een passende plek in het onderwijs en ondersteuning waar nodig.
- Laaggeletterdheid en taalachterstanden worden actief aangepakt bij jong en oud.
- Culturele vorming toegankelijk voor alle kinderen tot 18 jaar.
- Veilige, stimulerende leer- en leefomgeving in scholen en dorpen.

Zo geven we ieder kind de kans om zijn talenten te ontdekken, actief deel te nemen aan cultuur en op te groeien in een rijke, stimulerende en toegankelijke omgeving.

5. Toekomstvisie: een gezonde leefomgeving voor iedereen

Wij staan voor een gemeente waarin iedereen gezond kan leven, opgroeien en ouder worden. Een veilige, groene en toegankelijke leefomgeving is daarvoor onmisbaar. Daarom investeren wij in wijken en dorpen met veel groen, schone lucht, rustige plekken en ruimte om te bewegen en elkaar te ontmoeten.

Wij werken aan straten en pleinen die uitnodigen tot lopen en fietsen, aan buurten waar kinderen veilig kunnen spelen en waar ouderen prettig kunnen verblijven. Goede voorzieningen zijn dichtbij en bereikbaar, zodat meedoen voor iedereen mogelijk is.

Bij alle keuzes over wonen, werken, verkeer en recreatie stellen wij gezondheid voorop. Zo bouwen wij stap voor stap aan een leefomgeving die niet alleen functioneel is, maar vooral bijdraagt aan welzijn, verbondenheid en kwaliteit van leven – nu en voor toekomstige generaties.

5.1 Evenwichtige ontwikkeling van het buitengebied

Ons buitengebied is ruim, rustig en groen. Het is een plek om te wonen, te werken en tot rust te komen. Natuur en landschap zijn van grote waarde voor ons klimaat, onze gezondheid en onze leefkwaliteit. Daarom kiezen wij voor een buitengebied dat zich ontwikkelt in een zorgvuldige balans tussen landbouw, natuur, wonen, ondernemerschap en recreatie.

Wij zijn trots op onze boeren en op het agrarisch landschap. Boeren moeten in harmonie met natuur en omgeving hun bedrijf kunnen blijven uitoefenen. Dat vraagt om ruimte voor ondernemerschap én aandacht voor duurzaamheid en biodiversiteit.

Wij werken samen met de agrarische sector aan gebiedsgerichte oplossingen voor de opgaven in het buitengebied. Door integraal te kijken naar stikstof, energie, natuur, waterkwaliteit en leefbaarheid ontstaan oplossingen die recht doen aan zowel mens als landschap.

Daarnaast zien wij de kracht van onze gemeenschap. Inwoners en organisaties zetten zich samen in voor hun leefomgeving, vanuit naoberschap en betrokkenheid. Initiatieven zoals Salland Deal, energieneutrale kernen, Land van Waarde, Salland Loont en Kostbaar Salland laten zien wat er mogelijk is wanneer mensen samen verantwoordelijkheid nemen. Deze initiatieven versterken leefbaarheid, duurzaamheid en biodiversiteit en verdienen onze steun.

Onze inzet:

- Een evenwichtige ontwikkeling van het buitengebied.
- Natuurinclusieve landbouw en duurzame bedrijfsvoering.
- Gebiedsgerichte processen voor stikstof, energie en natuur, samen met de sector.
- Ondersteuning van lokale initiatieven die vanuit de gemeenschap bijdragen aan een vitaal en toekomstbestendig buitengebied.
- Het gebruik van alternatieve werkwijzen in de landbouw en ondersteunen boeren bij het verminderen van gewasbeschermingsmiddelen.
- Steun aan lokale initiatieven zoals Salland Deal, energie neutrale kernen, Land van Waarde, Salland Loont en Kostbaar Salland.

Zo creëren we een buitengebied waarin wonen, werken, natuur en landbouw in harmonie samenkomen, en waar gemeenschap, duurzaamheid en biodiversiteit hand in hand gaan.

5.2 Vitale kernen, verenigingen en gemeenschappen

De kracht van Olst-Wijhe zit in haar gemeenschappen: verenigingen, tentfeesten, carnaval, buurtinitiatieven en burgerkracht.

Onze inzet:

- Verenigingen zijn het hart van de gemeenschap en verdienen steun.
- Actieve ondersteuning van burgerinitiatieven en maatschappelijke organisaties.
- Minder regels voor evenementen

Zo zorgen we ervoor dat onze kernen levendig, verbonden en veerkrachtig blijven, gedragen door sterke verenigingen, actieve bewoners en bloeiende gemeenschappen.

5.3 Versterking kernkwaliteiten

Wij zetten in op het behoud en de versterking van de kernkwaliteiten van Olst-Wijhe. Die kernkwaliteiten zien wij in de rust en geluidsarme gebieden, de landschappelijke ruimte, schone lucht en de rijke, afwisselende groene omgeving met bossen, landgoederen, akkers, de IJssel en het rivierenlandschap.

Bij gebiedsontwikkelingen hanteren wij de kernkwaliteitenladder als leidend instrument. Deze ladder maakt inzichtelijk hoe ontwikkelingen bijdragen aan het versterken van gebiedseigen landschappelijke kenmerken, de volksgezondheid en de sociale samenhang. Zo zorgen we ervoor dat ruimtelijke keuzes niet alleen passen in het landschap, maar ook bijdragen aan welzijn en verbondenheid.

Onze inzet:

- Behoud en de versterking van de kernkwaliteiten van het buitengebied.

Zo behouden en versterken we de unieke kernkwaliteiten van Olst-Wijhe, waarbij iedere ontwikkeling bijdraagt aan gezondheid, welzijn en verbondenheid van onze gemeenschap.

5.4 Levendige en veilige kernen

In winkelgebieden zoeken wij samen met ondernemers, bewoners en andere belanghebbenden naar oplossingen die de beleving, het gebruik en de verkeersveiligheid verbeteren. Voorzieningen moeten meegroeien met het aantal inwoners, zodat leefbaarheid en bereikbaarheid in alle kernen behouden blijven.

Onze inzet:

- In Wijhe blijft het haltermodel met beide supermarkten een belangrijk uitgangspunt.
- In Olst ondersteunen wij het burgerinitiatief *Olst mooier aan de IJssel*.

- Wij staan positief tegenover de verdere ontwikkeling van de Loswal in Wijhe.
- Voor onze dorpen ondersteunen wij initiatieven die bijdragen aan een vitale dorpskern. Daarbij vinden wij het belangrijk dat maatschappelijke en herkenbare gebouwen, zoals kerkgebouwen, hun rol als sociale ontmoetingsplek voor inwoners behouden.

Zo zorgen we ervoor dat al onze kernen levendig, veilig en toekomstbestendig blijven, met voorzieningen, ontmoetingsplekken en ruimte voor initiatief die de gemeenschap versterken.

6. Veiligheid en weerbaarheid

6.1 Veiligheid en bescherming van vrouwen en meisjes

Veiligheid begint thuis en in de directe leefomgeving. CDA Olst-Wijhe vindt dat iedereen zich veilig moet voelen, in huis én op straat. Dat geldt in het bijzonder voor vrouwen en meisjes. Huiselijk geweld, seksueel geweld en femicide vragen om blijvende aandacht en een duidelijke aanpak. Meldingen worden altijd serieus genomen. De gemeente neemt hierin regie en werkt nauw samen met Veilig Thuis, politie, zorg, onderwijs en welzijn. We zetten in op vroegsignalering, preventie, snelle hulp en bescherming van slachtoffers. In de openbare ruimte zorgen we voor goede verlichting, overzichtelijke inrichting en veilige routes, zodat vrouwen en meisjes zich vrij en zonder angst kunnen bewegen.

6.2 Aanpak van high impact crime en ondermijning

High impact crimes en ondermijning, zoals geweldsdelicten, woninginbraken, bedreiging en ernstige intimidatie, hebben grote gevolgen voor slachtoffers en voor het gevoel van veiligheid in dorpen en wijken. CDA Olst-Wijhe kiest voor een gerichte en zichtbare aanpak. Dat betekent goede samenwerking tussen gemeente, politie, Openbaar Ministerie en handhaving. Toezicht is zichtbaar en aanspreekbaar, en regels worden consequent gehandhaafd. We investeren in preventie, snelle opvolging van meldingen en extra aandacht voor kwetsbare plekken zoals winkelgebieden, bedrijventerreinen en evenementen. Zo verkleinen we de kans op criminaliteit en vergroten we het veiligheidsgevoel van inwoners.

6.3 Weerbaarheid in een onzekere wereld

De wereld om ons heen wordt onrustiger. Geopolitieke spanningen, digitale dreigingen, misleidende informatie en maatschappelijke polarisatie kunnen ook lokaal hun effect hebben. Daarom is een weerbare samenleving belangrijker dan ooit. CDA Olst-Wijhe zet in op bewustwording, samenwerking en voorbereiding. We versterken de samenwerking tussen gemeente, hulpdiensten, maatschappelijke organisaties en inwoners. We investeren in crisisbeheersing, cyberveiligheid en duidelijke communicatie bij noodsituaties. Door gemeenschappen sterk, betrokken en goed geïnformeerd te houden, zorgen we ervoor dat Olst-Wijhe ook in tijden van onzekerheid veilig, veerkrachtig en verbonden blijft.

7. Duurzame samenleving: zorgvuldig en samen

Wij geloven in rentmeesterschap: verantwoordelijkheid nemen voor wat ons is toevertrouwd, met oog voor de generaties na ons. Daarom kijken wij verder dan de korte termijn en bouwen wij stap voor stap aan een duurzame samenleving.

De energietransitie doen we *samen*. Deze moet betaalbaar, haalbaar en eerlijk zijn voor iedereen. Inwoners worden vanaf het begin betrokken bij plannen en besluiten, zodat zij kunnen meedenken en meedoen. Lust en lasten verdelen we rechtvaardig, met oog voor verschillen tussen mensen en buurten.

Duurzame keuzes gaan voor ons verder dan energie alleen. Gezondheid en leefbaarheid zijn altijd randvoorwaarden. Wat we doen voor het klimaat, moet bijdragen aan een prettige leefomgeving: een plek waar mensen gezond kunnen wonen, werken en elkaar kunnen ontmoeten.

Zo werken we zorgvuldig en samen aan een toekomstbestendig Olst-Wijhe.

7.1 Integrale aanpak duurzaamheid

De energietransitie en verduurzaming zijn urgent. Duurzaamheid begint bij mensen zelf: in huis, in de wijk en in het dagelijks leven. Wij werken toe naar een duurzame en groene economie, met ruimte voor lokaal ondernemerschap, innovatie en nieuwe werkgelegenheid. Verduurzaming moet voor iedereen *haalbaar, betaalbaar en begrijpelijk* zijn.

Wij dragen bij aan het terugdringen van de CO₂-uitstoot en aan de internationale klimaatdoelen van Parijs en Glasgow. Dat vraagt om samenwerking met inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties, gemeente én hogere overheden. Alleen met landelijke ondersteuning en stimuleringsmaatregelen is deze opgave uitvoerbaar.

Draagvlak is cruciaal. Inwoners moeten vroegtijdig worden betrokken bij belangrijke besluiten. De lusten en lasten van klimaatbeleid moeten eerlijk worden verdeeld. Duurzaamheidsdoelen slagen alleen met een integrale aanpak, waarin besparen, opwekken, opslaan, verdelen en lokaal benutten van energie samen worden bekeken. Wij kiezen daarom niet voor een eenzijdige focus op grootschalige energieopwekking, maar voor een brede en evenwichtige duurzaamheidsvisie.

Ook bedrijven spelen een belangrijke rol. Wij stimuleren samenwerking op bedrijventerreinen om gezamenlijk stappen te zetten richting energieneutraliteit. Tegelijk werken we aan een langetermijnvisie voor een groene economie die ruimte biedt aan innovatie, investeringen, financiële prikkels en het eerlijk delen van opbrengsten.

Onze inzet:

- Gezondheid van inwoners is leidend bij alle besluiten over duurzame energie.
- Integrale benadering van duurzaamheid. Met aandacht voor besparen, opwekken, opslaan, verdelen en lokaal benutten van energie
- Maximale samenspraak en draagvlak. Door inwoners en ondernemers vroegtijdig te betrekken
- Eerlijke verdeling van lusten en lasten van het klimaatbeleid
- Ondersteuning van lokale duurzaamheidsinitiatieven en energiecoöperaties
- Ondersteunen van initiatieven gericht op opslag van lokaal opgewekte energie
- Ruimte voor monomestvergisting als onderdeel van de energietransitie
- Ondersteuning van bedrijven bij verduurzaming en samenwerking richting energieneutrale bedrijventerreinen

- Inzet op een groene economie, met aandacht voor scholing, werkgelegenheid en innovatie
- Steun voor koolstofboeren, bijvoorbeeld via meer groenbemesting, vruchtwisseling en minder ploegen
- Verbod op het gebruik van zwaar vervuilde grond en producten, zoals staalslakken, ter bescherming van gezondheid en leefomgeving
- Regenwater infiltreren en vasthouden

Zo bouwen we aan een duurzame, gezonde en toekomstbestendige gemeente waarin inwoners, bedrijven en de samenleving samen verantwoordelijk zijn voor een groene en leefbare omgeving.

7.2 Warmtetransitie

Uiterlijk in 2050 moeten onze huizen van het aardgas af. Goed isoleren is een eerste stap. Het overstappen op andere warmtebronnen moet voor iedereen betaalbaar en mogelijk zijn. Inwoners praten en denken mee over de uitvoering per wijk. Bij de uitvoering moeten maatwerk en persoonlijke aandacht vooropstaan.

Onze inzet:

- Warmtetransitie moet voor iedereen betaalbaar en haalbaar zijn
- Wijkuitvoering tot aardgasvrije wijken gebeurt in samenspraak met inwoners, ondernemers en andere gebruikers

Zo bouwen we samen aan betaalbare en haalbare energietransitie waarbij inwoners actief meedenken en iedere wijk toekomstbestendig wordt.

7.3 Energietransitie: samen, zorgvuldig en met draagvlak

De energietransitie is noodzakelijk om onze leefomgeving gezond en toekomstbestendig te houden. Wij kiezen voor een aanpak die betaalbaar, eerlijk en samen wordt vormgegeven. Door functies en ruimte slim te combineren leggen we de basis voor een energietransitie die past bij het landschap, de dorpen en de mensen van Olst-Wijhe.

7.4 Kleinschalige energieopwekking als basis

Wij beginnen dichtbij huis. Duurzame energie krijgt een vanzelfsprekende plek bij nieuwbouw, infrastructuurprojecten en herontwikkeling. Daarbij hanteren wij een heldere volgorde: eerst zon op het dak, daarna pas kleinschalige zonnepanelen. Zo beschermen we landbouwgronden, natuur en landschap zoveel mogelijk.

7.5 Grootschalige energieopwekking alleen met draagvlak

Kleinschalige opwekking alleen is niet voldoende. Waar grootschalige energieopwekking nodig is, stellen wij duidelijke voorwaarden. Energieopwekking dient het algemeen belang, maar mag niet eenzijdig neerslaan bij omwonenden. Daarom staan draagvlak, zeggenschap en eerlijke verdeling van lusten en lasten centraal.

Inwoners worden vroegtijdig betrokken, goed geïnformeerd en krijgen daadwerkelijk invloed. Lokale energiecoöperaties en bedrijven spelen hierbij een belangrijke rol. Onze inwoners

krijgen als eerste de mogelijkheid om financieel deel te nemen en wij streven naar minimaal 51% lokaal eigendom.

Wij volgen strikt de *zonneladder*: initiatiefnemers van grootschalige zonnevelden moeten aantonen dat andere opties niet mogelijk zijn. Schaarse landbouwgronden, landgoederenzones en cultuurhistorisch waardevolle gebieden worden zoveel mogelijk ontzien en uitgesloten van grootschalige opwekking.

Lokale autonomie is voor ons leidend: keuzes worden samen met onze inwoners gemaakt, passend bij onze omgeving.

Onze inzet:

- Betaalbare verduurzaming voor iedereen, met oog voor verschillen tussen inwoners
- Vroegtijdige en betekenisvolle betrokkenheid van inwoners bij alle energieprojecten
- Eerlijke verdeling van lusten en lasten bij energieopwekking
- Slimme, kleinschalige energieopwekking door combinatie van functies en ruimte
- Zon op het dak als uitgangspunt, landbouwgrond en natuur worden ontzien
- Uitsluiting van landgoederenzones en cultuurhistorische gebieden voor grootschalige opwekking
- Minimaal 51% lokaal eigendom bij grootschalige energieprojecten
- Strikte toepassing van de zonneladder bij grootschalige zoninitiatieven
- Lokale autonomie leidend

Zo zorgen we voor een energietransitie die duurzaam, eerlijk en gedragen is, waarin inwoners echte invloed hebben en onze natuur, landbouwgrond en cultuurhistorische waarden worden beschermd.

7.6 Windturbines: duurzame energie zonder gezondheidsrisico's

Bij de opwekking van energie met windturbines staat gezondheid van inwoners voorop. Duurzame energie mag nooit ten koste gaan van het welzijn van omwonenden. Daarom hanteren wij strikte voorwaarden bij de ontwikkeling van windturbines in Olst-Wijhe.

Onze uitgangspunten

- Windturbines alleen ontwikkelen als ze veilig zijn voor mens en omgeving.
- In het omgevingsplan is de adviesnorm van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) uitgangspunt: maximaal 42 dB windturbinegeluid.
- Windturbines worden geplaatst op minimaal 5x de tip-hoogte van de turbine afstand van woningen.
- Voorafgaand aan de plaatsing vindt een nulmeting plaats.
- Transparante monitoring en jaarlijkse evaluatie van effecten op gezondheid.
- Proactief optreden bij eventuele risico's, met stilleggen als uiterste maatregel.
- Worden schadelijke effecten op gezondheid vastgesteld, dan worden de windturbines stilgelegd totdat de veiligheid is gegarandeerd.

Met deze aanpak verbinden we duurzame energie aan veiligheid en welzijn, zodat Olst-Wijhe kan bijdragen aan een groene toekomst zonder concessies te doen aan gezondheid.

7.7 Vliegveld Teuge en Lelystad Airport: gezondheid en leefomgeving voorop

CDA Olst-Wijhe houdt de ontwikkeling rond vliegveld Teuge en Lelystad Airport scherp in de gaten. Groei van vliegverkeer kan leiden tot extra geluidsoverlast en hogere fijnstofniveaus, wat direct invloed heeft op de gezondheid en leefbaarheid van onze inwoners.

Onze inzet:

- Verslechtering van luchtkwaliteit en toename van geluidsoverlast is onacceptabel.
- We werken nauw samen met andere gemeenten en de provincie Overijssel om ongewenste effecten tegen te gaan.
- We blijven alert op ontwikkelingen rond Teuge en Lelystad en grijpen in wanneer de leefomgeving of gezondheid in gevaar komt.
- Inwoners worden actief geïnformeerd en betrokken bij besluiten over vliegvelden in de regio.

Met deze aanpak zorgen we ervoor dat regionale economische ontwikkelingen hand in hand gaan met een gezonde en rustige leefomgeving.

8. Economie

Een bloeiende economie draagt bij aan welzijn en leefbaarheid. Werk biedt mensen inkomen, sociale contacten en zingeving. Wij ondersteunen ondernemers en stimuleren samenwerking, innovatie en lokaal ondernemerschap.

Een bloeiende gemeente kan niet zonder ondernemers. Zij scheppen banen, zorgen voor opleidingen en voor een positieve reuring in een dorp. Ondernemers worden door het CDA serieus genomen en moeten de ruimte krijgen. Olst-Wijhe moet werkenden in de gemeente en haar ondernemers volop laten meedenken over kansen en mogelijkheden.

8.1 Ondernemersklimaat

Een gezond en vitaal ondernemersklimaat is essentieel voor de levendigheid van onze dorpen, wijken en buurten, en vraagt om ruimte, samenwerking en actieve ondersteuning door de gemeente.

Onze inzet:

- Goed bereikbare en veilige bedrijfsterreinen
- Een gemeente, die in samenwerking met alle betrokkenen werk maakt van thema's als leegstand, aantrekkelijke groene en schone openbare ruimtes en veiligheid
- Waar samenwerking tussen ondernemers niet van de grond komt, moet de gemeente initiëren/stimuleren ter versterking van het ondernemersklimaat.
- Ruimte voor lokaal gewortelde bedrijven, zodat ze kunnen uitbreiden. Dit is goed voor de vitaliteit van buurten, wijken en dorpen
- Stimulering van samenwerking op bedrijventerreinen om energieneutraal te worden. De gemeente moet meebetalen aan onderzoeken als energiescans en haalbaarheidsstudies

Zo creëren we een omgeving waarin lokale bedrijven kunnen groeien, samenwerken en bijdragen aan duurzame, vitale en veilige bedrijventerreinen voor nu en de toekomst.

8.2 Werkgelegenheid

Onze inzet:

- Bevordering van regionale samenwerking in regio Zwolle.
- Goede (en praktische) opleidingsmogelijkheden, leerbedrijven.
- Maximale inzet ter voorkoming van werkloosheid. Werk biedt mensen zingeving, sociale contacten en inkomen.
- Mensen in de bijstand helpen we met een lokale basisbaan om werkervaring en contacten op te doen. Doel is doorstroming naar een reguliere baan.
- Zorgen dat scholieren kennismaken met bedrijven en maatschappelijke organisaties. Zo doen jongeren ervaring op over het werken in een (vrijwilligers)organisatie.

Zo bouwen we aan een sterke lokale arbeidsmarkt waarin iedereen de kans krijgt om mee te doen, ervaring op te doen en door te groeien naar een zinvolle baan.

8.3 Agrarische sector

Wij willen bloeiende agrarische bedrijven voor nu en de toekomst. De landbouwsector is een van de meest innovatieve sectoren in ons land. Dat geldt ook ten aanzien van landbouwbedrijven in onze gemeente. De sector is van groot belang voor onze gemeente en ons buitengebied. De energietransitie, stikstof, woningbouw zorgen voor toenemende druk op de ruimte in het buitengebied. Om hier evenwichtig mee om te gaan moet er een visie komen voor het buitengebied met als doel een toekomst voor duurzame landbouw in combinatie met een vitaal platteland. Een landbouw die voedsel en energie produceert, CO₂ en mineralen vastlegt, en het landschap koestert.

Maar wij zien ook verbreding van activiteiten op en rond het boerenerf, zoals boerderijverkoop, toerisme, zorg en educatie. Juist de mix van intensieve en extensieve bedrijven, of gespecialiseerde en gemengde bedrijven willen wij behouden zodat iedere ondernemer op zijn eigen wijze zijn bedrijf kan uitvoeren. Uiteraard zijn landelijke wetten en regels daarbij leidend, maar die regelgeving is veel te complex. Op lokaal niveau wordt de ruimtelijke ordening vormgegeven en daarop kunnen wij sturen. Boeren zijn een belangrijk deel van de oplossingen die nodig zijn in het buitengebied. De agrarische sector is volop in beweging en dat vraagt om heldere kaders gericht op maatwerk.

Een toekomstgericht beleid zorgt ook voor een inkomensbeleid dat de boeren perspectief biedt en zekerheid op continuïteit

Onze inzet:

- Nevenfuncties verder stimuleren en mogelijk maken.
- KGO-beleid (Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving) herzien met meer stimulans naar betaalbaar en natuur inclusief bouwen.

- Erfcoach behouden.
- Ondersteunen van Salland Loont, Salland Boert en Eet Bewust en Kracht van Salland.

Zo bouwen we samen aan een toekomstbestendige agrarische sector waarin boeren duurzaam kunnen ondernemen, het landschap behouden blijft en het platteland vitaal en leefbaar blijft voor iedereen.

9. Sport, recreatie en cultuur en Ontmoeting: hart van de gemeenschap

CDA Olst-Wijhe gelooft in de kracht van sport, cultuur en ontmoeting. Ze versterken gezondheid, veerkracht en sociale verbondenheid en geven betekenis aan het dagelijks leven. Verenigingen, buurthuizen en culturele instellingen vormen het kloppend hart van onze dorpen. Dat zijn plekken waar mensen elkaar ontmoeten, samen bewegen en zich thuis voelen. Daarom blijven wij hierin investeren en deze voorzieningen actief ondersteunen.

Sport en beweging zijn essentieel voor een gezond en vitaal leven, voor jong én oud. Ieder kind moet kunnen sporten en ook voor volwassenen moet bewegen dichtbij en toegankelijk zijn. Een groene en uitnodigende leefomgeving helpt daarbij en stimuleert mensen om actief te blijven.

Daarnaast zijn groen, cultuurhistorie en erfgoed onlosmakelijk verbonden met de identiteit van Olst-Wijhe. Ze bieden ruimte voor ontspanning, ontmoeting en beweging en dragen bij aan welzijn en leefkwaliteit. Tegelijk maken zij onze gemeente aantrekkelijk om te wonen, werken en recreëren.

Zo bouwen wij aan een gezonde, actieve en verbonden samenleving waarin ontmoeten, bewegen en genieten vanzelfsprekend zijn.

9.1 Sport en bewegen: gezond, verbindend en voor iedereen

Sport en bewegen zijn voor CDA Olst-Wijhe van groot belang. Sport draagt bij aan gezondheid, plezier, persoonlijke ontwikkeling en sociale samenhang. Sportverenigingen zijn plekken waar mensen elkaar ontmoeten, vrijwilligers actief zijn en jong en oud zich thuis voelen. Zij vormen het kloppend hart van onze dorpen.

Wij zien sport niet als kostenpost, maar als investering in gezondheid, leefbaarheid en gemeenschapszin. Door te investeren in sport en sportvoorzieningen voorkomen we gezondheidsproblemen, bestrijden we eenzaamheid en versterken we de verbondenheid in onze samenleving.

Bewegen is meer dan topsport alleen. Het gaat ook om laagdrempelige mogelijkheden om te wandelen, fietsen, spelen en bewegen in de openbare ruimte. Een groene en veilige leefomgeving nodigt uit tot bewegen en ontmoeten. Daar blijven wij bewust in investeren.

Iedereen moet kunnen meedoen. Ieder kind moet kunnen sporten, ongeacht de financiële situatie thuis. Wij blijven daarom inzetten op goede samenwerking tussen scholen, sportverenigingen en combinatiefunctionarissen, zodat sport en bewegen voor kinderen vanzelfsprekend en bereikbaar zijn.

Sportverenigingen verdienen een sterke en betrouwbare partner in de gemeente. Besturen staan onder druk en accommodaties vragen onderhoud en vernieuwing. Wij ondersteunen verenigingen bij samenwerking, toekomstbestendig organiseren en het meervoudig gebruik van sportaccommodaties. Zo zorgen we ervoor dat sportvoorzieningen ook op de lange termijn beschikbaar blijven.

Goede sportaccommodaties zijn daarbij onmisbaar. Wij willen investeren in veilige, duurzame en toegankelijke sportvoorzieningen voor binnen- en buitensport. Het openluchtwembad zien wij als een belangrijke voorziening voor sport, recreatie en ontmoeting, met grote waarde voor jong en oud. Ook sportparken voor voetbal, tennis en andere verenigingssporten blijven voor ons een prioriteit.

Onze inzet:

- Sport en bewegen als investering in gezondheid en leefbaarheid.
- Laagdrempelige sport- en beweegmogelijkheden in iedere kern.
- Ieder kind moet kunnen sporten, ongeacht inkomen.
- Behoud en versterking van sportverenigingen.
- Investeren in toekomstbestendige sportaccommodaties.
- Ondersteuning van vrijwilligers en verenigingsbesturen.
- Behoud en doorontwikkeling van het openluchtwembad.
- Samenwerking en slim gebruik van sportvoorzieningen.

Zo zorgen we ervoor dat sport en bewegen bijdragen aan een gezonde, actieve en verbonden gemeenschap, waarin jong en oud volop kunnen meedoen en samen plezier beleven.

9.2 Een gezonde leefomgeving in alle kernen

Bij CDA Olst-Wijhe geloven wij dat een gezonde leefomgeving de basis is voor welzijn, veerkracht en sociale verbondenheid. Iedereen moet kunnen genieten van een dorp of wijk die uitnodigt tot bewegen, ontmoeten en ontspannen. Daarom zetten wij ons in voor een omgeving die groen, veilig en toegankelijk is, van de straten tot de dorpspleinen.

Wij willen dat in elke kern minstens één concreet project wordt uitgevoerd dat gezondheid en ontmoeting bevordert. Denk aan groene wandel- en fietsroutes, veilige oversteekpunten, aantrekkelijke speeltuinen en beweegplekken voor jong en oud.

Daarnaast stimuleren wij groene ontmoetingsplekken in wijken en dorpscentra, zodat mensen elkaar kunnen ontmoeten en initiatieven kunnen ontplooiën. Toegankelijke voorzieningen en goed onderhouden openbare ruimte dragen bij aan een leefomgeving waar iedereen zich thuis voelt en actief kan deelnemen aan het sociale leven.

Onze inzet:

- Minimaal één project per kern dat gezondheid en ontmoeting stimuleert.
- Meer groen, veilige wandel- en fietsroutes en toegankelijke voorzieningen in alle dorpen.
- Extra groene ontmoetingsplekken in wijken en dorpscentra.

- Behoud en verbetering van speel- en beweegplekken voor jong en oud.

Op deze manier bouwen we samen aan dorpen die niet alleen mooi zijn, maar waar inwoners gezond, verbonden en actief kunnen leven.

9.3 Cultuurhistorisch erfgoed: bewaren, beleefbaar maken en verbinden

Bij CDA Olst-Wijhe zijn we trots en zuinig op ons cultuurhistorisch erfgoed, dat de historie en identiteit van onze gemeente draagt. Landgoederen, kerken, agrarisch erfgoed en cultuurhistorische landschappen maken Olst-Wijhe uniek en versterken de woonkwaliteit, recreatie en gezondheid van onze inwoners. Ze zijn ook een visitekaartje voor bezoekers en spelen een belangrijke rol in het behoud van onze regionale identiteit en streektaal.

Het is essentieel dat monumenten, kunstwerken, archieven en historische documenten voor toekomstige generaties behouden blijven. De bibliotheek, historische verenigingen, de stichting IJssellinie en culturele routes zoals de IJsseltheaterfietstocht verdienen daarom blijvende steun en aandacht. Daarnaast is het belangrijk dat historische gebouwen en landgoederen een passende vervolgfunctie krijgen, zodat verloedering wordt voorkomen en ze actief bijdragen aan de gemeenschap.

Onze inzet:

- Beschermen van landgoederen, kerken en agrarisch erfgoed.
- Cultuurhistorische gebieden niet aantasten met antennemasten, windmolens of zonneweides.
- Steun en samenwerking met historische verenigingen en culturele initiatieven.
- Zorgen dat verloedering van monumenten en landgoederen wordt voorkomen door vervolgfuncties mogelijk te maken.
- Herstel van cultuurhistorische waarden door het terugbrengen van beeldbepalende elementen.
- Erfgoed beleefbaar maken voor inwoners en bezoekers, en zo bijdragen aan recreatie, identiteit en verbondenheid.

Op deze manier zorgen we ervoor dat het verleden, heden en toekomst van Olst-Wijhe met elkaar verbonden blijven, en dat erfgoed een actieve rol speelt in een gezonde, levendige en herkenbare gemeente.

9.4 Kunst en cultuur

Kunst en cultuur geven mensen de ruimte om zichzelf te uiten, hun talenten te ontdekken en betekenis te geven aan hun plek in de samenleving. Ze helpen ons om ons te verhouden tot elkaar en versterken onderlinge verbinding. Door samen muziek te maken, te creëren of cultuur te beleven, ontstaan ontmoetingen die mensen dichterbij elkaar brengen.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen en jongeren al vroeg in aanraking komen met kunst en cultuur. Daarom hechten wij grote waarde aan voldoende aandacht voor muziek en kunstzinnige vorming in het onderwijs.

CDA Olst-Wijhe ondersteunt initiatieven die cultuurparticipatie bevorderen en die inwoners samen laten creëren en beleven. De bibliotheek zien wij daarbij als een onmisbaar cultureel

en sociaal hart van de gemeenschap, waar ontmoeting, ontwikkeling en inspiratie samenkomen.

Onze inzet:

- Steunen van initiatieven die kunstzinnige en culturele uitingen in gemeenschap bevorderen.
- Steun aan de bibliotheken als cultureel en sociaal hart.

Zo creëren we een Olst-Wijhe waarin kunst en cultuur voor iedereen toegankelijk zijn, talenten tot bloei komen en mensen elkaar ontmoeten en verbinden.

9.5 Recreatie: genieten van rust, ruimte en natuur

Olst-Wijhe is een gemeente waar je niet alleen prettig woont en werkt, maar ook tot rust kunt komen. Ons buitengebied, met de IJssel, de uiterwaarden en de landgoederenzones, is van grote waarde voor ontspanning, beweging en welzijn. In de eerste plaats moet deze omgeving toegankelijk en beleefbaar zijn voor onze eigen inwoners.

Wij zetten daarom in op het versterken van kleinschalige recreatie, zoals wandelen en fietsen, met respect voor natuur, landschap en stilte. De verdere ontwikkeling van wandelroutes langs de IJssel zien wij vooral als een voorziening voor inwoners: om te ontspannen, te bewegen en te genieten van de rust en ruimte die Olst-Wijhe zo bijzonder maken.

Grootschalige recreatieve en toeristische ontwikkelingen passen hier niet bij. Toerisme mag alleen groeien als dit in balans is met de draagkracht van het gebied en de kwaliteit van natuur, landschap en leefomgeving. Zo behouden we de rust en het karakter van onze gemeente, nu en voor toekomstige generaties.

Onze inzet:

- Recreatie in de eerste plaats voor inwoners van Olst-Wijhe.
- Versterken van kleinschalige wandel- en fietsroutes, met nadruk op ontspanning en gezondheid.
- Behoud van rust, stilte en landschappelijke kwaliteit in het buitengebied.
- Geen grootschalige recreatieve of toeristische ontwikkelingen.
- Ontwikkeling van recreatie altijd in balans met natuur, landschap en draagkracht van het gebied.

Zo zorgen we ervoor dat recreatie in Olst-Wijhe bijdraagt aan welzijn, ontspanning en verbinding met de natuur, terwijl rust, ruimte en het karakter van onze gemeente behouden blijven voor huidige en toekomstige generaties.

10. Dienstbare overheid

Een betrouwbare en dienstbare overheid staat naast haar inwoners. Wij kiezen voor transparantie, toegankelijkheid en de menselijke maat. Initiatieven uit de samenleving krijgen ruimte en vertrouwen.

Met dit verkiezingsprogramma bouwen wij samen aan een sociaal, gezond en toekomstbestendig Olst-Wijhe. Samenleven, samen zorgen, samen vooruit.

10.1 Bestuur en financiën

Een sterke gemeente vraagt om een sterk bestuur met visie en ambitie. Wij zijn bereid de komende raadsperiode deel te nemen aan een coalitie met een goed programma. Wij verwachten van gemeentebestuurders visie en ambitie, gezagvol optreden, ondersteuning van maatschappelijke initiatieven en het loslaten van gemeentelijke taken als dat voordelig en verantwoord is. Een sterk gemeentebestuur zorgt voor solide financiën, lage lasten en een eerlijk en overzichtelijk belastingstelsel. We hebben de overtuiging dat we duurzaam moeten omgaan met onze financiële middelen.

We staan voor transparantie, dus vinden het belangrijk dat inwoners inzicht hebben in inkomsten en uitgaven van het voorgaande en komende jaar. De onroerendzaakbelasting (OZB) en andere gemeentelasten stijgen bij voorkeur niet harder dan de inflatie. Wij zijn er niet voor, de rekening naar toekomstige generaties door te schuiven.

Voor ons 'huishouden' is de gemeente voor ongeveer driekwart afhankelijk van het rijk (Gemeentefonds). Het overige geld komt voornamelijk uit OZB en legesheffing. Een nijpende financiële kwestie is, dat het rijk structureel tekortschiet in volledige financiering van de taken die het aan de gemeente heeft toebedeeld. Wij spreken het rijk, ook via de VNG en eigen partij, continu aan over een oplossing van dit probleem.

Onze inzet:

- De gemeente zorgt voor een transparant financieel beleid.
- Druk op kabinet voor een eerlijke financiering van de uitvoeringstaken
- Voor de OZB is de inflatie leidraad.

10.2 Inwonersparticipatie

Bij CDA Olst-Wijhe geloven wij dat de kracht van onze gemeente begint bij haar inwoners. Een sterke en toekomstbestendige samenleving ontstaat wanneer inwoners daadwerkelijk invloed hebben op beleid en besluitvorming. Daarom gaat inwonerparticipatie voor ons verder dan inspraak: meedenken, meedoen en mede-eigenaarschap staan centraal.

Wij betrekken inwoners vanaf het begin bij ontwikkelingen en vraagstukken die hun leefomgeving raken. Hun kennis, ideeën en ervaringen, van persoonlijke ervaringen tot collectieve ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid, vormen een onmisbare basis voor goed en gedragen beleid. Door samen te werken vanuit de leefwereld van inwoners vergroten we de kwaliteit van besluiten, het draagvlak en het vertrouwen in de overheid.

Inwonersinitiatieven spelen hierin een belangrijke rol. Lokale initiatieven die vanuit de gemeenschap ontstaan en aansluiten bij de wensen van inwoners, zoals het succesvolle Welzorgsum, laten zien wat er leeft in Olst-Wijhe. Deze initiatieven verdienen waardering, ruimte en ondersteuning, omdat zij bijdragen aan betrokkenheid, eigenaarschap en sterke gemeenschappen.

Naast inwonersinitiatieven zijn wij voorstander van het inzetten van verschillende vormen van participatie, passend bij het vraagstuk. Burgerberaden zien wij als een krachtig instrument, met name bij grote en complexe thema's. Een gelote en representatieve groep inwoners verdiept zich gezamenlijk in een vraagstuk en formuleert aanbevelingen. Wanneer deze

adviezen serieus worden genomen en waar mogelijk bindend zijn, ontstaat breed draagvlak en gedeelde verantwoordelijkheid.

Representatie en inclusie zijn daarbij essentieel. Participatie moet een afspiegeling zijn van de samenleving, zowel demografisch als inhoudelijk. Iedereen moet gelijkwaardig kunnen deelnemen. Toegankelijke taal, goede begeleiding en afwisselende werkvormen zijn daarbij vanzelfsprekend.

Inwonerparticipatie is voor ons geen tijdelijk project, maar een structurele manier van werken. Daarom willen wij deze duurzaam verankeren in de gemeentelijke organisatie. Ervaringen van inwoners dienen zowel bij beleid als uitvoering een belangrijke rol te spelen. Dit vraagt om borging in processen, functies en budgetten, en om een cultuur van continu samenwerken, leren en reflecteren met inwoners.

Bestaande en nieuwe samenwerkingsvormen versterken elkaar hierbij. De Adviesraad Sociaal Domein is en blijft een belangrijk en structureel adviesorgaan van inwoners. Daarnaast zijn wij voorstander van het inzetten van ervaringsdeskundigen binnen de organisatie, het oprichten van ervaringsraden rond specifieke thema's en het organiseren van burgerberaden die aanvullend en in samenhang met bestaande adviesstructuren functioneren.

Onze inzet:

- Inwoners vroegtijdig te betrekken bij beleid en besluitvorming en hen echte zeggenschap te geven;
- Adviezen van inwoners serieus te nemen en waar mogelijk bindend te maken;
- Inwonersinitiatieven te waarderen en te ondersteunen wanneer zij aansluiten bij lokale wensen;
- Verschillende vormen van participatie in te zetten, passend bij het onderwerp;
- Te zorgen voor inclusieve en gelijkwaardige deelname, met oog voor representatie en toegankelijkheid.

Onze doelen:

- Burgerberaden organiseren en inzetten bij grote en complexe vraagstukken, met serieuze opvolging van adviezen;
- Ervaringsraden organiseren waarin inwoners met gedeelde ervaringen beleidsmakers adviseren;
- Ervaringskennis structureel verankeren in beleid, uitvoering en organisatie.

Zo bouwen wij samen met onze inwoners aan een krachtige, betrokken en toekomstbestendige gemeente Olst-Wijhe, waarin besluiten niet over mensen worden genomen, maar mét mensen.

10.3 Dienstverlening

Erkenning van initiatieven vanuit de bewoners is belangrijk. Mensen, dorpen, verenigingen, scholen, kerken, zorginstellingen en bedrijven leveren allemaal hun aandeel aan de samenleving. Wij vinden dat de gemeente vertrouwen moet geven aan mensen en organisaties om te doen waar ze goed in zijn. Vertrouwen moet ook wederzijds zijn; de gemeentelijke overheid krijgt het vertrouwen om te doen waar zij goed in is. Bij initiatieven is

de gemeente faciliterend en stimulerend en in andere situaties is het de gemeente die initieert en regisseert. Het is belangrijk dat burgemeester en wethouders betrokkenheid tonen bij lokale initiatieven. Weten wat er speelt. Meedenken, vlot reageren, soepele vergunningsverlening en eens langskomen doen wonderen.

Onze inzet:

- Goede digitale toegankelijkheid.
- Laagdrempelige en fysieke toegankelijkheid, vooral voor degenen, die moeite hebben met lezen en schrijven en/of niet voldoende 'computervaardig' zijn.
- Betrouwbare, vlotte en doeltreffende gemeentelijke dienstverlening. De menselijke maat is leidend. Na brieven en mails volgt uiterlijk binnen veertien dagen een ontvangstbevestiging.
- De gemeente gaat de dialoog aan met inwoners en bedrijven.
- Eenvoudige en werkbare regels, met ruimte voor maatwerk.

Zo zorgen we ervoor dat inwoners, organisaties en bedrijven in Olst-Wijhe kunnen vertrouwen op een toegankelijke, betrokken en mensgerichte gemeente die meedenkt, faciliteert en daadkrachtig handelt.